

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 6. června 2024 odvolání obžalovaného [jméno] [příjmení], narozeného dne [datum], proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 24. dubna 2024, č. j. 34 T 2/2024-1150, a rozhodl

takto:

Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalovaného [jméno] [příjmení] zamítá.

Odůvodnění:

A. Napadený rozsudek

1. Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 24. dubna 2024, č. j. 34 T 2/2024-1150, byl obžalovaný [jméno] [příjmení] uznán vinným pod bodem 1) proviněním pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 trestního zákoníku ve spojení s § 6 odst. 1 zákona č. 218/2003 Sb., pod body 2) - 3) pokračujícím zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), písm. b) trestního zákoníku, a pod bodem 4) zločinem vraždy podle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. j) trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku.

2. Těch se podle výroku uvedeného rozsudku měl dopustit tím, že

1) v přesně nezjištěné době, nejspíše v měsíci září 2022, nejpozději do 4.10.2022 v bydlšti nezletilé poškozené na adrese v [obec], [ulice a číslo], ve třech případech [anonymizována dvě slova] s tehdy nezletilou poškozenou [jméno] [příjmení], [datum narození], přestože věděl, že v té době ještě nedosáhla věku 15 let,

2) poté, co dne 8.8.2023 v přesně nezjištěné době po 21:00 hodině s poškozenou [jméno] [příjmení], [datum narození], opustili její bydliště na adrese v [obec], [ulice a číslo], kde spolu před tím pobývali, přičemž obžalovaný poškozené tvrdil, že půjdou odnést jeho známému nějaké věci, a tato souhlasila, že půjde s ním, obžalovaný změnil směr cesty, což poškozené vysvětlil výskytem bludných osob v místě, kudy měli procházet, v důsledku čehož se vydali směrem ke střelnici v [obec], následně podél této střelnice do kopce lesíkem směrem k ulici [ulice], kde po cestě lesem obžalovaný jdoucí za poškozenou [jméno] [příjmení], tuto chytil za ruce, spoutal

ji je za zády lepící páskou, kterou měl v batohu, následně ji lepící páskou přelepil ústa, poté ji povalil na zem na záda, stáhl jí kalhoty a kalhotky ke kotníkům a [anonymizováno 7 slov], když s ohledem na své spoutání se tomuto poškozená nemohla bránit,

3) dne 8.8.2023 v době bezprostředně následující po jednání popsaném pod bodem 2. poškozenou [jméno] [příjmení] oblékl, tuto odvedl dál do lesíku, zde vytáhl nůž, který měl umístěn na opasku, s tímto manipuloval, dotýkal se brady poškozené a naznačoval bodnutí, poté poškozené sejmul lepenku z úst a řekl, že když nebude dělat scény a nebude brečet a provede mu [anonymizována dvě slova], tak se jí nic nestane, stáhnul si kalhoty a poškozená [jméno] [příjmení], jež měla nadále svázaný ruce za zády, mu pod vlivem předcházejících událostí [anonymizována dvě slova] [anonymizováno],

4) dne 8.8.2023 v době bezprostředně následující po jednání popsaném pod bodem 3. na stejném místě obžalovaný posadil poškozenou [jméno] [příjmení] na zem, této znovu přelepil ústa lepenkou, sedl si před ní, znovu vytáhl nůž, který jí držel u krku, poté jí tahem přešel po krku, čímž jí způsobil na přední ploše krku horizontálně orientovanou lineární řeznou ránu celkové délky cca 5 cm, která pronikala do podkoží cca 3 až 4 mm, této se ptal, zda krvácí a po nějaké době prohlásil, že než vykrvácí, bude to trvat dva dny, takže má na výběr mezi rychlou a nebolestivou smrtí, nebo dlouhou a bolestivou, a poté, co poškozená dávala najevo posunkem, že nechce ani jedno ani druhé, obžalovaný s vědomím svého předchozího jednání popsaného výše naplňujícího znaky trestného činu, s cílem usmrtit poškozenou a tím zabránit odhalení své předchozí trestné činnosti ji bodl nožem do krku, čímž jí způsobil bodnořeznou ránu ve tvaru písmene, „L“ vlevo na boční ploše krku celkové délky cca 4 cm a hloubky kolem 2 cm, načež poškozená [jméno] [příjmení] upadla obličejem k zemi a předstírala, že je mrtvá, obžalovaný poté za účelem zakrytí stop svého jednání převalil poškozenou na záda, sundal jí boty, zalamovacím nožem, který měl v batohu, rozřezal její oblečení, svlékl ji, na noby jí navlékl stahovací igelitový pytel, jenž měl rovněž v batohu, tento přelepil lepenkou, následně poškozené lepil lepenkou igelitové pytle i na tělo, dále ji polil horní část těla neznámým přípravkem, nejspíš roztokem SAVO, který měl rovněž v batohu, shodil ji ze zde se nacházejícího srázu do lesního porostu, kde ji zakryl kůrou a větvemi, zde ji polil [anonymizována dvě slova] nezjištěnou tekutinou, nejspíš daným roztokem SAVO, na místě posbíral oděvní součásti poškozené a použitý materiál, vše dal do igelitového pytle a z místa odešel, kdy tyto věci vysypal cestou do lesního porostu, přičemž u poškozené [jméno] [příjmení] jen v důsledku náhody a okolností nezávislých na vůli obžalovaného nedošlo k závažnějším následkům spočívajícím v porušení stěny velkých cév na krku manifestujících se prudkou masivní krevní ztrátou či vředuchovou embolií, případně k poškození krčního nervové cévního svazku, porušení stěny průdušnice či chrupavek hrtanu spojenému s aspirací krve, kteréžto zranění bezprostředně ohrožují člověka na životě.

3. Za to byl obžalovaný tímto rozsudkem odsouzen podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 19 (devatenácti) roků. Pro jeho výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou.

4. Podle § 70 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku byl obžalovanému dále uložen trest propadnutí věci, a to nože s černou gumovou rukojetí neznámé značky celkové délky cca 29,5 cm s délkou čepele cca 18 cm včetně plastového pouzdra černé barvy zajištěného v projednávané věci policejním orgánem při domovní prohlídce konané dne 11.8.2023 na adrese Plzeň, Houškova 34 (položka č. 5 protokolu), dále odlamovacího nože se žluto-černou plastovou rukojetí zn. Stanley zajištěného v projednávané věci policejním orgánem při ohledání místa činu dne 9.8.2023.

5. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu byla obžalovanému uložena povinnost zaplatit poškozené Zdravotní pojišťovně Ministerstva vnitra České republiky náhradu škody ve výši 23.120 Kč.

6. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu mu byla dále uložena povinnost zaplatit poškozené [jméno] [příjmení] náhradu nemajetkové újmy v penězích, a to peněžitou náhradu za vytrpěné bolesti ve výši 134.779 Kč a náhradu další nemajetkové újmy v podobě duševních útrap ve výši 350.000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 14,75 % ročně z uvedených částek, a to od 20.3.2024 do zaplacení.

B. Odvolání obžalovaného

7. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný prostřednictvím svého obhájce Mgr. [jméno] [příjmení] řádně a včas odvolání proti výroku o vině i trestu.

8. V něm uplatnil následující námitky. Především uvedl, že se neztotožňuje s právním názorem soudu prvního stupně ani jeho právním hodnocením v napadeném rozhodnutí obsaženým. Ve vztahu k bodu 1 napadeného rozsudku - provinění pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 trestního zákoníku nemá proti právnímu hodnocení a postupu soudu námitek. K němu se sám doznal a mezi tím, jak bylo toto jednání vyliceno poškozenou a jím, není větších rozporů. Nesouhlasí však s tím, jak byly závěry soudu prvního stupně promítnuty do úvahy o trestu

9. Pokud jde o pokračující zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), písm. b) trestního zákoníku pod body 2 a 3 napadeného rozhodnutí, zde se zásadně neztotožňuje se závěry soudu prvního stupně. Strany 13 až 21 napadeného rozsudku podle něj nezmiňují jediný přímý důkaz prokazující, že poškozená byla znásilněna nebo že ji měl znásilnit on. Závěr soudu prvního stupně o jeho vině je postaven na výpovědi poškozené. Všechny další důkazy se týkají pouze věrohodnosti poškozené a jeho. Soud prvního stupně vycházel z premisy, že lze spíše věřit poškozené, že ji znásilnil, než jemu, že ji neznásilnil. Tuto úvahu považuje za zjednodušenou a v ostrém rozporu s principy trestního řízení. Pro určení viny podle něj nestačí, aby poškozená byla důvěryhodnějším svědkem než on, musí být důvěryhodným svědkem bez dalšího. Proto je třeba k otázce věrohodnosti její výpovědi přistupovat s obzvláštní opatrností. Poukazuje v této souvislosti například na smotky lepenky, kterým se věnují body 20 až 22 rozsudku, kde soud prvního stupně dovozuje z místa nálezu smotků lepenky a dalších věcí obžalovaného věrohodnost výpovědi poškozené, a naopak konstatuje nevěrohodnost jeho verze. Obžalovaný má ale za to, že popis trasy v přípravném řízení naprosto konkrétně vysvětlil. V bodě 21 odůvodnění rozsudku soud prvního stupně například předkládá existenci dvou smotků lepenky, které měly dle tvrzení soudu, „evidentně sloužit jako pouta“. Toto tvrzení označil odvolatel za odvážné, neboť překračuje kompetenci soudu v hodnocení důkazů z hlediska odbornosti, když neexistuje znalecký posudek, o který by soud prvního stupně tyto své závěry opřel. Dle názoru odvolatele existenci dvojích pout rukou nic neprokazuje. Ale i kdyby existovala dvoje pouta rukou, nedokazovalo by to podle něj, že poškozená byla spoutaná v průběhu celého večera. Nic, ani výpověď obžalovaného, nevylučuje, že by obžalovaný (domněle mrtvou) poškozenou spoutal, usoudil, že odvedl mizernou práci, pouta rozřízl a spoutal ji znovu a lépe, aby mohl s tělem manipulovat. Nic neprokazuje, že by byla poškozená spoutaná dříve, než až po jejím pobodání. Nenasvědčují tomu krevní stopy, stopy spermatu ani stopy Sava, jak se soud prvního stupně snaží opatrně naznačit, a to i s ohledem na to, že důkazy, které podporovaly verzi obžalovaného, byly označeny za „zkažené“ (když došlo k rozkladu bílkovin obsažených v krvi, která na důkazních prostředcích ulpěla). To, že se policejnímu orgánu znehodnotila stopa, podle odvolatele nemůže a nesmí být kladeno k jeho k tíži, naopak je zde třeba aplikovat zásadu in dubio pro reo. Znásilnění poškozené nenasvědčuje ani znalecký posudek z oboru zdravotnictví, ohledání těla poškozené (respektive zranění na těle poškozené), ani žádné věcné stopy nalezené na místě činu či v jeho okolí. Otázku, proč by měl obžalovaný poškozenou znásilnit, když s ní mohl mít konsensuální pohlavní styk, soud prvního stupně vysvětluje pouze znaleckým posudkem z oboru psychiatrie vypracovaným na jeho osobu. K názorům znalkyně soud prvního stupně přihlížel přesto, že tato nebyla v průběhu hlavního líčení schopna své závěry, že, „obžalovaný je sadista, ale ještě ne tak úplně, ale směřuje k tomu“, nijak vysvětlit. Opakovaně pouze odkázala na své bohaté zkušenosti, intuici a rozhovor s obžalovaným. Zjednodušeně řečeno lze říci, že poškozená o obžalovaném řekla, že se zachoval jako sadistický deviant a policejní orgán na základě této výpovědi sepsal usnesení o zahájení trestního stíhání. Znalkyně si následně přečetla výpověď poškozené a usnesení o zahájení trestního stíhání a usoudila, že něco takového by spáchal jen sadistický deviant, a pak toto tvrzení mírnila tak, že se obžalovaný, „na 95 % stane sadistickým deviantem“, aby jedním dechem dodala, že pravděpodobnost nelze stanovit přesně a čerpá jen ze své

zkušenosti a intuice. Protože znalkyně podle něj zcela selhala v tom, aby své závěry vysvětlila a podložila, navrhuje obžalovaný provedení revizního znaleckého posudku. Když se totiž od předmětného posudku odhlédne, verze se znásilněním nedává smysl. Fakt, že obžalovaný dvakrát v životě provozoval v zásadě ještě velmi jemné erotické praktiky (konsensuálně se svojí přítelkyní), nesvědčí podle jeho názoru o tom, že by byl deviant.

10. Ohledně domnělé snahy reagovat na vývoj situace v řízení změnou výpovědi obžalovaný uvádí, že soud prvního stupně zásadně nadhodnocuje jeho intelektuální kapacitu. Nejprve popsal, co si pamatoval, následně v hlavním líčení se už snažil odpovídat opatrněji, protože mu došlo, že na detailech záleží. Co se týče schopnosti předat myšlenku uceleným způsobem,, je obžalovaný tak trochu blbec“ (doslovná citace textu odvolání). Soud prvního stupně však v bodě 27 napadeného rozhodnutí hodnotí tyto změny jako účelové, což je koncept evidentně mimo mentální kapacity a schopnosti obžalovaného.

11. Ve vztahu k otázce viny zločinem vraždy podle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. j) trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku obžalovaný doznal, že poškozenou bodl úmyslně. Odstavec 1 předmětného ustanovení tedy naplněn byl, o tom pochybnost není. Ve vztahu k odstavci 2 však není pravdou, že by,, obhajoba tvrdila, že byl čin spáchán v afektu“. Slovo afekt možná použil ve výpovědi obžalovaný, který nejspíše ani netušil, co přesně slovo afekt znamená. Podle obhajoby nešlo o promyšlený čin, ale o mladickou nerozvážnost spojenou s neadekvátním výbuchem agrese motivované frustrací ve zdánlivě bezvýchodné situaci. Obžalovaný sice popisuje postupnou eskalaci konfliktu mezi ním a poškozenou, z čehož ale rozhodně nevyplývá, že by po celou dobu této eskalace rozmýšlel, zda nebo jak ji usmrtí. Dobu mezi bodnutími obžalovaný v hlavním líčení popsal jako,, 10 minut“, mohlo jít ale o pouhou minutu. Obžalovaný netvrdí, že celou tu dobu promýšlel možné důsledky svého budoucího násilného jednání a zvažoval vraždu. Naopak opakovaně říkal, že se snažil hádku ukončit a vymýšlel možná řešení celé situace (myšleno nenásilná řešení). Druhé bodnutí, totiž nepřišlo jako důsledek desetiminutového přemýšlení, ale jako okamžité spontánní selhání v důsledku několikaminutového nárůstu stresu v průběhu hádky. Obžalovaný neví, proč po činu jednal tak, jak jednal. Byl ve stresu, v šoku, vyděšený a unavený a jednal instinktivně. Není proto na místě vyvozovat z toho závěry, které nemají oporu v realitě. Jak by vraždou pachatel zakryl znásilnění provedeného bez ochrany zanechávajícího množství biologických stop? Žádné stopy po znásilnění nezakrýval, ani nemohl, když neexistují. Snažil se zakrýt stopy po vraždě, nikoliv po znásilnění, a to velmi neúspěšně a neobratně, což znovu svědčí o tom, že jeho jednání nebylo promyšlené. Z toho odvolatel shrnuje, že ani kvalifikace dle § 140 odst. 3 trestního zákoníku není správně zvolená.

12. Obecně ve vztahu k otázce viny spatřuje obžalovaný pochybení soudu prvního stupně v tom, že

- 1) vykládá výpovědi obžalovaného a poškozené v rozporu s obsahem spisu a ignoruje provedené jiné důkazy
- 2) přisuzuje důkazům jiný smysl, než který samy mají
- 3) neodstraňuje vady důkazních prostředků (například provedením revizního znaleckého posudku)
- 4) neaplikuje zásadu in dubio pro reo
- 5) porušuje zásady trestního řízení (tím, že toliko porovnává důvěryhodnost jednotlivých aktérů, namísto toho, aby hodnotil, zda bylo nade vše pochybnost prokázáno, že obžalovaný spáchal vše, co je mu kladeno za vinu).

Postup soudu prvního stupně ani závěry, které soud z tohoto postupu vyvodil, tak podle odvolatele neobstojí, je na místě věc vrátit soudu prvního stupně k odstranění těchto vad.

13. Co se týče otázky trestu, ten by měl být podle odvolatele v první řadě opraven ve vztahu k vině. Soud prvního stupně ukládal trest na škále 15 až 20 let nebo trest výjimečný, a to za čtyři skutky. Obžalovaný se však dopustil toliko provinění podle § 187 odst. 1 trestního zákoníku ve spojení s § 6 odst. 1 zákona č. 218/2003 Sb., a zločinu podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku. Trest by měl být ukládán ve škále 10 až 18 let odnětí svobody. Skutky, jichž se dopustil, ale nejsou čtyři, jen dva. Jelikož provinění dle § 187 je skutkem v kontextu celé věci spíše marginálním, rozhodně to neodůvodňuje ukládání trestu v horní polovině výměry trestu. Takový postup by byl rovněž v rozporu se zásadou subsidiarity trestní represe. Přítomnost dvou skutků je bezpochyby okolností přitěžující, stejně jako to, že zločin podle ustanovení § 140 odst. 1 trestního zákoníku byl spáchán na dítěti (tuto přitěžující okolnost však již nejde vztáhnout na skutek podle ustanovení § 187 odst. 1 trestního zákoníku). Tím však výčet přitěžujících okolností končí. Fyzický stav poškozené je díkybohu utěšený, žádné trvalé následky ji po stránce fyzické nepostihly a zřejmě se ani neprojeví v budoucnu. Psychický stav poškozené naproti tomu dobrý není a částečně je to vina obžalovaného. Soud prvního stupně však podíl obžalovaného na celkovém psychickém stavu poškozené v tuto chvíli možná zveličil. Psychický stav poškozené nebyl dobrý ani před tím, než ji obžalovaný bodl. Obžalovanému je samozřejmě líto, že je stav poškozené nyní horší, ale vzhledem k historii poškozené se sebepoškozováním je zřejmé, že za celkový stav poškozené nemůže jen obžalovaný. Jelikož obžalovaný poškozenou neznásilnil, dost pochybuje, že by jakkoliv ohrozil její budoucí sexuální život. Pokud soud prvního stupně chce psychický stav poškozené použít jako okolnost přitěžující, měl by kvantifikovat míru zhoršení jejího stavu, kterou lze klást k tíži obžalovaného. Obžalovaný se rovněž domnívá, že část toho, proč poškozená vyšetřování těžce snášela, bylo způsobeno tím, že se obávala, že bude odhalen skutečný průběh incidentu. Poškozená policejnímu orgánu lhala, na některé otázky soudu nebyla schopna odpovědět, což přiznala i matce. Obžalovaný považuje za možné, že poškozená byla motivovaná spíše strachem, že bude mít problémy, nežli zlým úmyslem. Co se týče možnosti nápravy obžalovaného, tato je veliká, jak bude nepochybně patrné z tentokrát již správně vyhotoveného revizního znaleckého posudku. Ve vztahu k polehčujícím okolnostem pak soud prvního stupně sice správně identifikoval nízký věk obžalovaného, ale dále nepřihlédl k tomu, že oznámil své jednání ve smyslu ustanovení § 187 odst. 1 trestního zákoníku policejnímu orgánu. Nebýt obžalovaného, policejní orgán by na toto jednání nepřišel. Ostatně k zločinu vraždy podle § 140 odst. 1 se obžalovaný také doznal, ale soud prvního stupně to nijak nereflextuje. Nelze vyčítat obžalovanému, že se nedoznal ke všemu, za co je stíhán, když se to nestalo. Navíc mu polehčuje i to, že vražda nebyla dokonána. Obdobné pak platí i pro spolupráci obžalovaného s orgány trestního řízení. Vypovídal v přípravném řízení i před soudem, spolupracoval se znalci, účastnil se prověrky výpovědi na místě činu, což se extrémně neoprávněně otočilo proti němu. Toto všechno obžalovaný činil s vidinou nižšího trestu. Soud prvního stupně tak postupoval proti smyslu a účelu předmětného ustanovení trestního zákoníku a pochybil, když tuto polehčující okolnost nezapočítal k duhu obžalovaného. Obžalovaný také nerozumí tomu, proč by mělo být hraní videoher v rozporu s řádným životem. Obžalovaný se před jednáním, za které je stíhán, nedopustil ničeho, co by mu mohlo být kladeno k tíži, nedělal problémy a zkrátka se pral s životem tak, jak nejlépe uměl. Ve světle výše uvedeného má obžalovaný za to, že v souladu se zásadou subsidiarity trestní represe je na místě uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody při spodním okraji trestní sazby, tedy v délce trvání zhruba 11 let. Toliko z procesní opatnosti obžalovaný uvádí, že soud prvního stupně trest značně nadsadil i ve vztahu ke skutkům tak, jak jsou popsány v napadeném rozhodnutí. Soud prvního stupně nejprve rozdělil jediný útok tvrzeného zločinu znásilnění na dva skutky, ačkoliv dle odůvodnění napadeného rozhodnutí mezi domnělými částmi jednání ([anonymizováno] a [anonymizována dvě slova]) byla velmi krátká časová vzdálenost, mělo jít o totožného pachatele i oběť, která měla být celou dobu pod kontrolou pachatele, tedy nepochybně by mělo jít o jeden skutek, ne o dva. Pokud za čtyři skutky je adekvátní trest 19 let odnětí svobody, za tři skutky musí být z logiky věci trest nižší. Do úvah o

trestu se výrazně promítly i pochybné závěry znaleckého posudku o možnostech nápravy obžalovaného, rozhodně nebylo prokázáno, že je nenapravitelným zvrhlíkem. Tedy i kdyby soud prvního stupně postupoval co do viny správně (což nepostupoval), jevilo by se jako přiléhavé ukládat trest nejvýše pod polovinou trestní sazby, která v základu činila 15 – 20 let, tedy trest v maximální délce 16 až 17 let. Obžalovaný však s tímto postupem hrubě nesouhlasí, protože se žádného znásilnění nedopustil, nic nepromýšlel, neplánoval ani nezakrýval a nechce pykat i za to, co nespáchal.

14. S ohledem na vše výše uvedené obžalovaný navrhuje, aby odvolací soud vydal rozhodnutí, kterým se napadený rozsudek zrušuje a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Zároveň navrhuje uložit soudu prvního stupně povinnost odstranit vady řízení a provést revizní posudek z oboru psychiatrie na osobu obžalovaného.

15. Státní zástupce Vrchního státního zastupitelství ve svém vyjádření ve veřejném zasedání označil odvolání obžalovaného za opakování předchozí uplatněné obhajoby, která odezněla v průběhu předchozího řízení. Má za to, že nejsou uplatněny relevantní procesní námitky ani není namítáno porušení práva na obhajobu. K uplatněnému návrhu na doplnění dokazování, uvádí, že se nebude vyjadřovat, když bylo odvolacím senátem již rozhodnuto o jeho nadbytečnosti. Podle něj je odvolání svou podstatou polemikou s hodnocením důkazů nalézacím soudem s tím, že bylo porušeno ustanovení § 2 odst. 6 trestního řádu, když je odvolatelem předkládána jiná interpretace již provedených důkazů. Pokud se nadále rozporuje způsob hodnocení a obsah výpovědi poškozené nezletilé, přiklání se a ztotožňuje se s hodnocením, které učinil nalézací soud a které podrobně vysvětlil pod body 27. a 28. napadeného rozsudku. Má za to, že soud si vytvořil dostatečný a objektivní podklad pro svůj závěr. Výpověď poškozené nezletilé přitom není jediným usvědčujícím důkazem v této trestní věci, když její verze je podpořena dalšími důkazy – výsledky obou ohledání místa činu, výsledky kriminalisticko-technického zkoumání. Pokud jde o verzi nezletilé poškozené, akcentuje, že z výsledků dokazování rozhodně nevyplývá, že by byla vedena snahou pomstít se obžalovanému či mu nějak přitěžovat. Má za to, že v kontextu s ostatními zjištěními nalézací soud důvodně vzal výpověď nezletilé poškozené jako relevantně usvědčující důkaz. Pokud jde o další skutečnosti, zejména ohledně závěrů o právní kvalifikaci, domnívá se, že lze závěry nalézacího soudu akceptovat, byť tam jsou drobné odlišnosti od podané obžaloby. V případě jednání posouzeného jako zločin znásilnění, kdy nalézací soud vycházel z toho, že prvotní bylo násilí a není namístě užít znak bezbrannosti, státní zastupitelství toto akceptovalo. Pokud jde o zločin pokusu vraždy s rozmyslem zakrýt předchozí trestný čin, zde má taktéž za to, že závěry nalézacího soudu jsou podpořené provedeným dokazováním což nalézací soud logicky a přesvědčivě v napadeném rozsudku vysvětlil. Pokud jde o rozmysl, tak vycházel částečně z jiného časového momentu, a to z mezery mezi prvotním pořezením nezletilé poškozené a z časové prodlevy, která uplynula od okamžiku, kdy obžalovaný měl poškozenou bodnout a následovalo další jednání. Skutkové a právní závěry nalézacího soudu lze přijmout, když odpovídají provedeným důkazům a procesně korektním způsobem provedeným v hlavním líčení. S obhajobou obžalovaného se nalézací soud logicky a přesvědčivě vypořádal a své závěry podrobně vyložil v napadeném rozsudku. Odvolání obžalovaného za věcně důvodné nepovažuje. Pokud jde o uložený trest, nemá za to, že byl šlo o trest nezákonný či zjevně nepřiměřený. Všechny zásadní skutečnosti, které vedly k takto důraznému trestu úhrnnému, nalézací soud vyložil v napadeném rozsudku. Souhlasí i se zařazením obžalovaného do příslušného typu věznice. Přiklání se k tomu, aby odvolání obžalovaného bylo jako nedůvodné zamítnuto.

16. Mgr. [jméno] [příjmení], zmocněnkyně poškozené, ve svém vyjádření ve veřejném zasedání uvedla, že nalézací soud zcela správně a velice důkladně zjistil skutkový a právní stav věci. Poškozená byla celkem třikrát vyslechnuta. Dvakrát v přípravném řízení a poté před soudem. Soud se přiklonil k její výpovědi podložené dalšími důkazy. Co se týká logického odůvodnění důkazů, to bylo zcela detailní, soud k nim přistupoval velice opatrně, aby zhodnotil svědeckou výpověď poškozené i výpověď obžalovaného. Poukázala na to, že obžalovaný několikrát změnil

svoji výpověď, což podle ní svědčí o jednání obžalovaného. Navrhuje, aby odvolací soud odvolání zamítl a potvrdil rozsudek nalézacího soudu.

C. Přezkum odvolání

17. Vrchní soud v Praze z podnětu odvolání obžalovaného přezkoumal v souladu s ust. § 254 odst. 1, odst. 3 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. Obžalovaný sice v odvolání výslovně uvedl, že toto směřuje proti výroku o vině a trestu, ale protože výroky o náhradě škody a nemajetkové újmy měly ve výroku o vině svůj podklad, přezkoumal i jejich správnost.

18. Pokud jde o správnost postupu řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, podle zjištění odvolacího soudu proběhlo v souladu se zákonem. Jeho přezkumem nebyla zjištěna žádná procesní pochybení, která by měla vliv na věcnou správnost napadeného rozsudku.

19. Odvolatel vytýkal soudu prvního stupně, že postupoval nesprávně při hodnocení provedených důkazů, neaplikoval při jejich hodnocení zásadu, „in dubio pro reo“ (v pochybnostech ve prospěch obžalovaného) a neodstranil vady znaleckého posudku o vyšetření jeho duševního stavu zadáním revizního posudku. Všechny tyto námitky shledal odvolací soud nepodložené.

20. Soud prvního stupně při hodnocení provedených důkazů postupoval přesně v intencích ust. § 2 odst. 6 trestního řádu, které mu ukládá hodnotit důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu. Hlavním zdrojem pro skutková zjištění soudu prvního stupně byly výpovědi obžalovaného a poškozené [jméno] [příjmení]. Oba byli současně přítomni všem žalovaným skutkům, u většiny z nich se ale jejich popis lišil, oba také své výpovědi v průběhu řízení postupně doplňovali a také částečně měnili.

21. Za této důkazní situace soud prvního stupně, jak patrně z odůvodnění jeho rozsudku, výpovědi obou hlavních aktérů žalovaných skutků důkladně porovnával, analyzoval charakter a důvody postupných změn výpovědí, a jejich věrohodnost vyhodnocoval i ve světle dalších důkazů, které měl k dispozici. Oprávněně přitom ohledně těch částí výpovědí, které se mezi oběma lišily, vyšel z výpovědi poškozené. Závěr soudu prvního stupně, že finální výpověď poškozené je na rozdíl od výpovědi obžalovaného věrohodná (nikoli tedy jen věrohodnější než výpověď obžalovaného, jak to odvolatel namítal) odvolací soud sdílí. Soud prvního stupně důvodně poukázal na to, že její výpověď byla potvrzována dalšími provedenými důkazy. Jednalo se především o obě ohledání místa činu, zahrnující nálezy smotků lepenek a dalších předmětů, které odpovídaly popisu trasy kritického večera poškozenou i jejímu popisu jednání, které se obžalovaný vůči ní v průběhu večera postupně dopouštěl. Těm korespondovaly i provedená odborná vyjádření a znalecké posudky, které dokumentovaly nález daktyloskopických a krevních stop, stop po [jméno], a vysvětlovaly rovněž, proč nedošlo k dokumentaci stop po spermatu obžalovaného na mikině poškozené (viz podrobná argumentace pod body 22-24 odůvodnění napadeného rozsudku). Podpůrně potvrzovaly výpověď poškozené i závěry znaleckého posudku z odvětví soudního lékařství o zraněních, která poškozená v důsledku útoku obžalovaného utrpěla, jakož i kamerové záznamy dokumentující pohyb obžalovaného kritické noci.

22. Za důležitý argument při hodnocení věrohodnosti výpovědí obžalovaného a poškozené považuje i odvolací soud vysvětlení některých změn v jejich výpovědích. Poškozená v úvodní výpovědi záměrně zamlčela některé relevantní skutečnosti. Podstatné při hodnocení tohoto jejího postoje je, že tak očividně učinila v obavách z reakce její matky, pokud se tyto skutečnosti dozví. Šlo o to, že obžalovaného pozvala do jejich bytu v době, kdy její matka byla na noční směně, což měla přísně zakázáno. Obdobně se zdráhala uvést, že obžalovanému, byť pod pohrůžkou nožem, provedla [anonymizována dvě slova]. Toto vysvětlení odpovídá vztahu mezi nezletilou

poškozenou a její matkou, tak jak vyplynul z dalších důkazů, a koresponduje i fakt, že matka poškozené byla přítomna dne 9. 8. 2023 na urgentním příjmu Fakultní nemocnice Plzeň, kdy zde od 11.05 hodin probíhalo prvotní vyšetření zraněné poškozené (viz úřední záznam vypracovaný vyslyšající policistkou Mgr. [příjmení] č. l. 131 spisu). Na podporu věrohodnosti výpovědi poškozené soud prvního stupně důvodně poukázal i na postoj poškozené k obžalovanému po činu, tak jak ho setrvale projevovala v průběhu trestního řízení. Nezastávala k obžalovanému nijak kritický postoj, její výpovědi nenesly známky snahy mu uškodit či se pomstít. Naopak na ní bylo patrné, že si počínání obžalovaného stále nedokáže vysvětlit a, „pořád ji bolí, že to byl on“.

23. Naproti tomu obžalovaný, jak to oprávněně konstatoval soud prvního stupně, od svého zadržení doznával ta svá jednání, o nichž byl důvodně přesvědčen, že jsou méně závažná (skutek ad 1 výroku), resp. důkazně podložená (skutek ad 4). Ohledně dalších opakovaně výpověď přizpůsoboval vývoji dokazování (například neprokázání stop spermatu na oděvu poškozené). I po těchto úpravách však jeho výpověď trpěla řadou logických rozporů zmiňovanými soudem prvního stupně v odůvodnění napadeného rozsudku. Jako příklad lze uvést odklon trasy do bydliště kamaráda obžalovaného, na níž se s poškozenou domluvil, z frekventovaných míst do míst zcela odlehlých, kde přistoupil k útokům na ni, který obžalovaný zcela nelogicky vysvětloval obavou poškozené z hlučících lidí. Obdobně tomu bylo s nevěrohodným vysvětlením obžalovaného k nálezům stop nezjištěné tekutiny kyselého charakteru (nejspíše Sava) na genitáliích poškozené.

24. V souvislosti s přezkumem způsobu, jakým soud prvního stupně hodnotil provedené důkazy, považuje odvolací soud za nutné uvést, že neshledal opodstatněné námitky odvolatele, že soud prvního stupně opominul aplikovat princip, „in dubio pro reo“. Aplikoval jej opodstatněně například ve vztahu ke skutkovým zjištěním o době páčání skutku pod bodem 1 výroku rozsudku, kde v pochybnostech vyšel z verze pro obžalovaného příznivější, a sice že se jej dopustil v době před dosažením věku 18 let (blíže viz body 3 a 31 odůvodnění napadeného rozsudku). V důsledku toho pak toto jednání obžalovaného oproti obžalobě kvalifikoval mírněji jako provinění pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 trestního zákoníku ve spojení s ust. § 6 odst. 1 zákona č. 218/2003 Sb., nikoli jako trestný čin spáchaný zletilým pachatelem.

25. Soud prvního stupně v podstatě aplikoval uvedený princip i při úvahách o premeditaci zločinu vraždy, čemuž mohl nasvědčovat i obsah batohu poškozeného (blíže viz bod 35 odůvodnění). Ten podle soudu prvního stupně mohl vzbuzovat podezření, že si tyto věci na schůzku s poškozenou přinesl za účelem jejich využití k útoku na ni. Protože však soud prvního stupně uzavřel po vyhodnocení důkazů, že tyto věci byly v batohu, „spíše náhodně“, vyšel v souladu se shora uvedenou zásadou z možnosti pro obžalovaného příznivější.

26. Poslední zásadní námitkou odvolatele proti správnosti řízení byly výhrady proti závěrům znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie o vyšetření duševního stavu obžalovaného a postupu soudu prvního stupně, který zamítl návrh obhajoby na vypracování revizního znaleckého posudku, který by vady původního posudku napravit. Výhrady obžalovaného směřovaly především vůči závěrům znalkyně z odvětví psychiatrie MUDr. et Mgr. [jméno] [příjmení], podle nichž obžalovaný vykazuje sklony k sadismu, jehož rysy jsou u něj přítomny, směřuje svým vývojem k sadismu ve formě sexuální deviace, avšak s ohledem na jeho věk nelze ještě znaky této deviace u něj jednoznačně stanovit. V odvolání obžalovaný namítá, že podle jeho názoru uvedená znalkyně zcela selhala v tom, aby své závěry vysvětlila a podložila, své závěry stanoví jen v rovině 95% pravděpodobnosti, ale současně dodává, že čerpá ze své zkušenosti a nemůže učinit přesné závěry.

27. Odvolací soud se s těmito odvolacími námitkami neztotožnil, a proto ve veřejném zasedání rovněž zamítl návrh na doplnění dokazování revizním posudkem s tím, že ve shodě se soudem prvního stupně považuje uvedený znalecký posudek včetně jeho rozvedení oběma znalkyněmi při jejich výslechu v hlavním líčení za úplný a správný.

28. Soud prvního stupně přitom respektoval konstantní judikaturu pro hodnocení znaleckých posudků (viz např. nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 299/06). Podle ní je znalecký posudek nepochybně významným druhem důkazních prostředků a v rámci dokazování v trestním řízení mu přísluší významné místo. Ze stěžejních zásad dokazování v trestním procesu ale vyplývá požadavek kritického hodnocení všech důkazů včetně znaleckého posudku. Ten je nutno hodnotit stejně pečlivě jako každý jiný důkaz, ani on nepoživá žádné větší důkazní síly. Hodnotit je třeba celý proces utváření znaleckého důkazu, věrohodnost východisek, jimiž znalec odůvodňuje své závěry, spolehlivost metod použitých znalcem a způsob vyvozování závěrů znalce. Podle zjištění odvolacího soudu soud prvního stupně při hodnocení znaleckého posudku o vyšetření duševního stavu obžalovaného takto postupoval. K písemně vypracovanému posudku obě znalkyně podrobně vyslechl v hlavním líčení, dostatečný prostor ke kladení dotazů znalkyním dostala i obhajoba. Výhrady odvolatele zejména vůči části posudku vypracované znalkyní [příjmení] et Mgr. [jméno] [příjmení] odvolací soud neshledal opodstatněné. Jmenovaná znalkyně v rámci svého výsledku v hlavním líčení přesvědčivě a logicky vysvětlila, na podkladě jakých informací a postupů dospěla k závěru o psychiatrické diagnóze obžalovaného. Závěry posudku o problematických rysech osobnosti obžalovaného (nerozvinuté vyšší city, povrchní interpersonální vztahy, egocentricky motivovaný bez skutečného zájmu o druhé, zaměřen hlavně na uspokojování svých potřeb, snížený práh pro uvolnění agrese), které disponují obžalovaného k sexuální deviaci, nejsou výsledkem spekulace znalkyň, ale jsou dokumentovány popisem chování obžalovaného před činem svědky z řad osob jemu blízkých, včetně jeho otce. Náznaky sexuálního sadismu se objevují i v jeho intimním životě předcházejícím žalovanému jednání (svazování při intimním styku s partnerkou, návrhy stejné praktiky poškozené), zcela zřetelně se pak manifestují v jednání vůči poškozené, které bylo předmětem obžaloby. To, že znalkyně [příjmení] et Mgr. [jméno] [příjmení] odmítla formulovat své závěry ohledně možné sexuální deviace obžalovaného kategoricky, ale formulovala je pouze v rovině vysoké pravděpodobnosti, nepovažuje odvolací soud za nedostatek posudku, nýbrž spíše za známku seriózního přístupu znalkyně k vypracování posudku. Znalečnice přesvědčivě vysvětlila, že u obžalovaného není ještě vzhledem k jeho věku 19 let jeho duševní a sexuální vývoj završen, aby mohla své závěry o možné sexuální deviaci formulovat jako kategorické, nýbrž jako tendenci, kterou obžalovaný pravděpodobně v budoucnu naplní.

29. Odvolací soud proto shrnuje, že po přezkumu napadeného rozsudku dospěl k závěru, že soud prvního stupně postupoval při hodnocení důkazů v souladu s ust. § 2 odst. 6 trestního řádu a díky tomu dospěl ohledně skutků uvedených v obžalobě k úplným a správným skutkovým zjištěním, které právně kvalifikoval v souladu se zákonem.

30. V případě skutku pod bodem 1, který obžalovaný doznával a jeho výpověď byla v souladu s výpovědí poškozené, soud prvního stupně při shora zmíněné správné aplikaci principu in dubio pro reo, důvodně posoudil jednání obžalovaného oproti obžalobě mírněji jako provinění pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 trestního zákoníku ve spojení s ust. § 6 odst. 1 zákona č. 218/2003 Sb., neboť bylo nesporné, že s poškozenou vykonal opakovaně soulož, ač si byl vědom, že ještě nedosáhla věku 15 let.

31. Spáchání skutků pod bodem 2 i 3 sice obžalovaný kategoricky popíral, ale soud prvního stupně důvodně jeho obhajobu neakceptoval a vyšel z výpovědi poškozené dostatečně podpořené dalšími důkazy. Vedle již zmíněných ohledání míst činu s nálezy zbytků lepenky majících charakter improvizovaných pout její výpověď potvrzovaly i výsledky expertízy DNA z gynekologických stěrů poškozené v okolí zevního genitálu, byť jen v úrovni druhové shody (Y-haplotyp), jakož i stopy alkalické pH reakce ze stejného místa, odpovídající snaze obžalovaného zahladit stopy znásilnění poškozené. V případě skutku ad 3 spočívajícího ve [anonymizována dvě slova] obžalovaného vynucené na poškozené pohružkou nožem soud prvního stupně opět vyšel důvodně z výpovědi poškozené, když uspokojivě vysvětlil, proč poškozená v prvotní výpovědi tuto část útoku zamlčela (v kontextu dalších útoků obžalovaného křivé obvinění z tohoto útoku

zcela postrádá smysl). Stejně tak bylo zpracovateli znaleckého posudku z oboru kriminalistika, odvětví biologie, vyžádaného soudem prvního stupně ve stádiu hlavního líčení přesvědčivě vysvětleno, proč stopy spermatu obžalovaného na mikině poškozené nebyly následnou expertízou detekovány, což soud prvního stupně oprávněně akceptoval (blíže viz bod 24 odůvodnění rozsudku).

32. Těmito útoky obžalovaný prokazatelně naplnil znaky skutkové podstaty zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), písm. b) trestního zákoníku, když s poškozenou vykonal nejdříve násilím klasickou soulož a poté ji přinutil pod pohrůžkou násilí k felaci jeho penisu, tedy orálnímu styku, což konstantní judikatura kvalifikuje jako jiný pohlavní styk srovnatelný se souloží, přičemž si byl vědom, že nedosáhla věku 18 let, tedy byla ve smyslu ustanovení citovaného shora dítětem. Obžalovaný ostatně výhrady vůči právnímu posouzení tohoto skutku nevznášel, jeho výhrady se soustředily na zpochybňování skutkových zjištění soudu prvního stupně, neboť podle jeho obhajoby se tohoto žalovaného jednání nedopustil. Vznášel pouze výhrady vůči postupu soudu prvního stupně v tom směru, že uvedená jednání posoudil oproti obžalobě jako zvlášť závažný zločin znásilnění spáchaný ve formě pokračování podle § 116 trestního zákoníku. Podle tohoto ustanovení se pokračováním v trestném činu rozumí takové jednání, jehož jednotlivé dílčí útoky vedené jednotným záměrem naplňují, byť i v souhrnu, skutkovou podstatu stejného trestného činu, jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení a blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku. Odvolací soud se s tímto postupem soudu prvního stupně ztotožnil, neboť i podle jeho názoru byla všechna shora uvedená kritéria v projednávaném případě naplněna.

33. Pochybení nezjistil odvolací soud ani v právním posouzení skutku pod bodem 4 výroku rozsudku jako zločinu vraždy podle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. j) trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku. Obžalovaný ve vztahu k této právní kvalifikaci vznášel dvě námitky zásadního rázu.

34. První směřovala proti posouzení jeho jednání jako pokusu zločinu vraždy spáchaného s rozmyslem ve smyslu odst. 2, ust. § 140 trestního zákoníku. Zdůrazňoval přitom, že vraždu poškozené neplánoval, ani nepromýšlel. Jednalo se podle něj o reakci na eskalaci konfliktu mezi ním a poškozenou, který vznikl při jeho zmínce o jeho dívce [jméno] po orálním sexu s poškozenou a vyvrcholil údajným vyhrožováním poškozené, že ho udá za to, že s ní měl pohlavní styk v době, kdy jí ještě nebylo 15 let. Tuto obhajobu soud prvního stupně důvodně s odkazem na výpověď poškozené neakceptoval. Poukázal přitom na to, že podle výpovědi samotného obžalovaného uplynulo mezi prvotním říznutím do krku a následným bodnutím 10 minut (poškozená udávala dobu výrazně delší), kdy (zde soud vyšel plně z výpovědi poškozené) s ní hovořil, vysvětloval jí, jak dlouho by trvalo, než z první rány vykrvácí a vyptával se jí, zda si přeje raději pomalou bolestivou či rychlou bezbolestnou smrt. Jednal přitom zcela klidně, nikoli ve zjevném afektu. Tomu pak koresponduje i jednání obžalovaného vzápětí po zasazení druhé, bodné rány, kterou obžalovaný považoval za smrtící, kdy okamžitě začal se zahlazováním stop po spáchání svých činů (svlečení poškozené, polítky jejích genitálií blíže nezjištěnou tekutinou, přemístění těla poškozené ze svahu na místo, kde je pokryt větve, odhození některých věcí, které jej spojovaly se spáchanými zločiny v lese cestou z místa činu). Za spáchání zločinu vraždy s rozmyslem je podle konstantní judikatury považováno jednání pachatele, který zvážil zásadní okolnosti svého předpokládaného (zamýšleného) činu, jak z hledisek svědčících pro úmyslné usmrcení jiného, tak i proti němu, zvolil vhodné prostředky k jeho provedení a zvážil i rozhodné důsledky svého činu. Na rozdíl od vyšší formy rozvahy ve formě tzv. předchozího uvážení zde chybí plánování a konkrétnější promýšlení činu včetně možných způsobů jeho provedení (srov. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 3Tdo 559/2021). Závěr soudu prvního stupně o naplnění tohoto znaku tedy shledává odvolací soud zcela opodstatněný.

35. Druhá námitka pak směřovala proti naplnění znaku podle odst. 3 písm. j) ust. § 140 trestního zákoníku, tedy že se obžalovaný dopustil pokusu zločinu vraždy ve snaze zakrýt jiný trestný čin.

Tato námitka se opírala o jinou, skutkovou odvolací námitku, a to že jelikož se obžalovaný vůči poškozené nedopustil zločinu znásilnění ani v jedné ze dvou žalovaných forem, neměl důvod zločinem vraždy zakrývat jiný trestný čin. Poněkud rozporně přitom obžalovaný ve své výpovědi uváděl, že poškozenou napadl nožem v důsledku hádky a stresu poté, co mu měla hrozit udáním o jejich pohlavních stycích před 15. rokem jejího věku. Soud prvního stupně však souladu se svým správným hodnocením důkazů vycházel z výpovědi poškozené podporované dalšími důkazy, podle nichž obžalovaný jednal velmi chladnokrevně, poté, co se domníval, že poškozenou bodnou ranou usmrtil, začal ihned zahlazovat stopy po činu. Ovšem nejen stopy po zločinu vraždy, ale i po zločinu znásilnění, jak o tom především svědčí cílené polévání genitálií svlečené poškozené neznámou tekutinou kyselé povahy (pH), s největší pravděpodobností Savem, což obžalovaný doznával, avšak popisoval to jako cákání tekutiny na něj poškozenou. I tuto část právního posouzení jednání obžalovaného shledává odvolací soud plně v souladu se zákonem.

36. Přezkumem trestu uloženého obžalovanému pak odvolací soud dospěl k závěru, že se sice jedná o trest citelný, nicméně nikoli trest nepřiměřeně přísný, jak to namítal obžalovaný, neboť odpovídá všem zákonným kritériím ve smyslu § 39 trestního zákoníku. Soud prvního stupně pod body 36-38 odůvodnění rozsudku velmi podrobně rozvedl své úvahy, kterými se při ukládání trestu řídil.

37. Obžalovaný své výhrady proti výši uloženého trestu založil v první řadě na výhradách vůči skutkovým závěrům soudu. Namítal, že jednání pod body 2 a 3 výroku, kvalifikovaného jako pokračující zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), písm. b) trestního zákoníku se vůbec nedopustil, takže trest ukládaný pouze za skutky pod body 1 a 4 by měl být výrazně nižší. Odvolací soud ale tyto výhrady odvolatele vůči skutkovým závěrům soudu prvního stupně, jak je to podrobně rozvedeno v odůvodnění tohoto usnesení shora, neakceptoval a dovedl, že trest byl soudem prvního stupně správně ukládán jako trest úhrnný podle § 43 odst. 1 trestního zákoníku za všechny čtyři ve výroku uvedené skutky.

38. Obdobný postoj zaujal odvolací soud k námitkám odvolatele proti právní kvalifikaci skutku pod bodem 4 kvalifikovanému soudem prvního stupně jako pokusu zločinu vraždy podle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. j) trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku. Obžalovaný zde zpochybňoval naplnění znaků kvalifikované skutkové podstaty zločinu vraždy spáchaného, „s rozmyslem“ (§ 140 odst. 2 trestního zákoníku), resp. spáchaného, „ve snaze zakrýt jiný trestný čin“ (§ 140 odst. 3 písm. j) trestního zákoníku). Argumenty odvolacího soudu ve vztahu k těmto odvolacím námitkám, jež neshledal opodstatněné, jsou podrobně zmíněny pod body 33 a 34 odůvodnění tohoto usnesení shora. Trest byl tedy obžalovanému ukládán správně v rámci nejprísnejší trestní sazby podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku.

39. Odvolatel dále konstatoval, že psychický stav poškozené aktuálně není dobrý a částečně je to i jeho vina. Současně však vyslovil přesvědčení, že soud prvního stupně, „podíl obžalovaného na celkovém psychickém stavu poškozené v tuto chvíli možná zveličuje“. Poukázal na to, že její psychický stav nebyl dobrý ani před tím, než ji bodl (viz předcházející sebepoškozování a předstírání zdravotních problémů), a že za její aktuálně špatný stav nemůže jen on. A protože ji neznásilnil, nemyslí si, že by jakkoli ohrozil její budoucí sexuální život. Má proto za to, že soud prvního stupně, pokud mu k tíži přičetl aktuální psychický stav poškozené, měl kvantifikovat míru zhoršení jejího stavu, kterou lze klást k tíži jemu. Navíc se podle něj na zhoršení jejího psychického stavu podílelo i to, že při podávání výpovědi lhala, protože nechtěla, aby byl odhalen skutečný průběh incidentu.

40. Tyto námitky odvolatele shledává odvolací soud zcela liché a naopak se plně ztotožňuje s hodnocením psychického stavu poškozené po činu soudem prvního stupně (blíže viz bod 37 odůvodnění rozsudku). I když psychický stav poškozené před útokem obžalovaného nebyl optimální, z provedených důkazů nesporně plyne, že rozhodující podíl na jejím aktuálně

neutěšeném psychickém stavu má obžalovaný. Ten je zcela logickým důsledkem toho, že nezletilá poškozená byla cílem brutálního útoku obžalovaného, který přežila jen díky vlastní duchapřítomnosti a statečnosti za přispění souhry šťastných náhod. Závěr soudu prvního stupně, že posttraumatická stresová porucha, kterou aktuálně trpí, ji bude provázet s velkou pravděpodobností i v budoucnu, shledává odvolací soud za zcela podložený. Soud prvního stupně na podporu tohoto závěru opodstatněně poukázal na psychický stav v době jejího výsledku předsedkyní senátu i přes zajištění podmínek, které měly minimalizovat její sekundární traumatizaci, a osmiměsíční odstup od činu. Psychické útrapy poškozené v době, kdy ji obžalovaný spoutané zasadil řeznou ránu do krku, poté se doslova „pásl“ na jejím strachu, vyžíval se v monologu, během kterého ještě stupňoval její stres úvahami, jakým způsobem ji usmrtí, musely být extrémní. Zde odvolací soud dodává, že se nabízelo i konstatování přitěžující okolnosti podle § 42 písm.c) trestního zákoníku spáchání činu trýznivým způsobem. Nemluvě o tom, co musela poškozená cítit po zasazení (dle představy obžalovaného finální) bodné rány do krku, kdy předstírala, že je mrtvá, a hrozilo jí každým okamžikem, že obžalovaný zjistí, že mrtvá není, a svůj pokus dokoná. Naplnění přitěžující okolnosti podle § 42 písm. c) trestního zákoníku nasvědčoval i důvod spáchání činu zákeřně a se lstí. Obžalovaný, jak to opodstatněně konstatoval soud prvního stupně, zneužil absolutní důvěry poškozené, která po dobrovolném pohlavním styku neměla důvodu se ho obávat, použil lsti k jejímu vylákání na odlehlá místa, kde její šance na přivolání pomoci byla mizivá.

41. V této souvislosti považuje odvolací soud při hodnocení závažnosti činu obžalovaného za nutné zmínit, že k dokonání pokusu zločinu vraždy nedošlo, jak to plyne ze znaleckého posudku z odvětví soudního lékařství, jen souhrou šťastných náhod. Bodná rána na boční ploše krku byla v bezprostřední blízkosti poměrně povrchního umístění velkých cévních a nervových svazků, jejichž zasažení by nutně mělo pro poškozenou fatální následky, jak to vyplynulo ze znaleckého posudku z odvětví soudního lékařství.

42. Soud prvního stupně důvodně ve prospěch obžalovaného přičetl polehčující okolnost podle § 41 písm. f) trestního zákoníku, a sice že spáchal tři trestné činy ze čtyř ve věku blízkém věku mladistvých (čtvrtý ad 1 výroku jako mladistvý). Odvolací soud se ztotožňuje s právním názorem soudu prvního stupně, že obžalovanému nelze přiznat polehčující okolnost podle § 41 písm. l) trestního zákoníku, že se k trestnému činu doznal, i když to ohledně skutku ad 1 výroku platí. Toto dílčí doznání je ale nutné hodnotit v kontextu dalších výpovědí obžalovaného ve vztahu k celé stíhané trestné činnosti. V tomto ohledu souhlasí odvolací soud s argumentací soudu prvního stupně, že tak učinil pouze ohledně méně závažné trestné činnosti. Nebylo proto namístě přiznat mu ani polehčující okolnost podle § 41 písm. m) trestního zákoníku - napomáhání při objasňování vlastní trestné činnosti.

43. Stejně tak nebylo namístě přiznat mu polehčující okolnost vedení řádného života před spácháním činu podle § 41 písm. p) trestního zákoníku. Zde lze opět odkázat na argumentaci soudu prvního stupně v závěru bodu 36 odůvodnění napadeného rozsudku s jedinou výjimkou odkazu na hraní počítačových her. Není-li znám jejich případný závadový obsah, pak samotné hraní počítačových her v rozporu s normami řádného života není. I při odhlédnutí od tohoto argumentu se však závěr soudu prvního stupně o nenaplnění podmínek pro přičítání této polehčující okolnosti jeví jako správný.

44. Neopodstatněná byla i námitka obžalovaného, že mu měla být přiznána polehčující okolnost spáchání činu v silném rozrušení podle § 41 písm. b) trestního zákoníku, která byla zcela v rozporu se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně o jeho chování v průběhu páčání skutků ad 2-4. Soud prvního stupně přesvědčivě vysvětlil s odkazem na chování obžalovaného v hlavním líčení, že u něj neshledal známky upřímné lítosti jako polehčující okolnosti podle § 41 písm. o) trestního zákoníku.

45. Není pochybnost o tom, že v neprospěch obžalovaného svědčila přitěžující okolnost spáchání více trestných činů podle § 42 písm. n) trestního zákoníku (soud prvního stupně důvodně zdůraznil, že spáchání více závažných trestných činů).

46. Lze tedy shrnout, že jednání obžalovaného, za které mu byl ukládán trest, vykazovalo ve svém komplexu extrémní závažnost a mezi okolnostmi ji charakterizující jednoznačně dominovaly okolnosti přitěžující.

47. Možnosti resocializace obžalovaného hodnotil soud prvního stupně oprávněně skepticky, a to vzhledem k jeho problematickému osobnostnímu profilu, tak jak vyplynul z vyšetření jeho duševního stavu znalkyněmi z odvětví psychiatrie a psychologie. Z něj vyplynula určitá fixace obžalovaného a rezistence vůči korektivním vlivům snižovaná patologickým vývojem jeho osobnosti, omezenou sebereflexí a slabou motivací. Těmto závěrům odpovídal i anetický postoj obžalovaného ke spáchané trestné činnosti, který v průběhu řízení projevoval.

48. S ohledem na všechny tyto shora uvedené skutečnosti odvolací soud neshledává trest odnětí svobody uložený při horní hranici trestní sazby v trvání devatenácti roků se zařazením do věznice se zvýšenou ostrahou nepřiměřeně přísný. Zařazení obžalovaného pro jeho výkon do režimu se zvýšenou ostrahou odpovídá ust. § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku, jak je to namístě při ukládání trestu odnětí svobody pachatelům zvláště závažného zločinu ve výši nejméně osmi let. Důvody k použití zmírňujícího ustanovení podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku vzhledem k extrémní závažnosti trestné činnosti obžalovaného a shora zmíněné vysoké míře narušení jeho osoby shledány nebyly. Odkaz odvolatele na možnost použití zásady subsidiarity trestní represe se tak jeví ve světle konkrétních okolností případu jako zcela nepřiléhavý.

49. Proti výroku o trestu propadnutí věci obžalovaného, které byly nástroji jeho trestné činnosti, námitky v odvolání vznášeny nebyly, tento výrok byl v souladu s ust. § 70 odst. 2 písm. a), odst. 3 trestního zákoníku.

50. Proti výroku, kterým byla obžalovanému podle § 228 odst. 1 trestního řádu uložena povinnost zaplatit poškozené Zdravotní pojišťovně Ministerstva vnitra České republiky náhradu škody ve výši 23.120 Kč obžalovaný výhrady nevznášel.

51. Výslovně tak v odvolání nečinil ani ve vztahu k druhému adheznímu výroku, kterým mu byla uložena povinnost zaplatit nezletilé poškozené [jméno] [příjmení] náhradu nemajetkové újmy v penězích, a to peněžitou náhradu za vytrpěné bolesti ve výši 134.779 Kč a náhradu další nemajetkové újmy v podobě duševních útrap ve výši 350.000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 14,75 % ročně z uvedených částek, a to od 20.3.2024 do zaplacení. V rámci svých námitek do výroku o vině však zpochybňoval míru újmy poškozené a také jeho podíl na zhoršení jejího psychického stavu. Tyto výhrady však odvolací soud shledal zcela neopodstatněné (viz bod 40 odůvodnění tohoto usnesení). Důvod i výši obou dílčích nároků shledal i odvolací soud plně prokázané, v souladu se zákonem a aktuální judikaturou, v podrobnostech plně odkazuje na argumentaci obsaženou v bodě 41 napadeného rozsudku, s níž se zcela ztotožnil.

A. Rozhodnutí odvolacího soudu

52. Z důvodů podrobně rozvedených výše neshledal odvolací soud odvolání obžalovaného [jméno] [příjmení] důvodné, a jako takové je podle § 256 trestního řádu zamítl.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný. Lze proti němu podat dovolání. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení opisu písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. O dovolání by rozhodoval Nejvyšší soud. Dovolání může podat nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obžalovaného, obžalovaný pak pro

nesprávnost výroku, který se jej bezprostředně dotýká. Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Důvody, pro které lze dovolání podat, jsou uvedeny v § 265b trestního řádu, nutný obsah dovolání je uveden v § 265f trestního řádu.

Praha 6. června 2024

JUDr. Robert Fremr
předseda senátu